

32000L0031

17.7.2000.

SLUŽBENI LIST EUROPSKIH ZAJEDNICA

L 178/1

DIREKTIVA 2000/31/EZ EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 8. lipnja 2000.****o određenim pravnim aspektima usluga informacijskog društva na unutarnjem tržištu, posebno elektroničke trgovine (Direktiva o elektroničkoj trgovini)**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice, a posebno njegov članak, 47. stavak 2., članak 55. i članak 95.,

uzimajući u obzir prijedlog Komisije ⁽¹⁾,uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i socijalnog odbora ⁽²⁾,u skladu s postupkom utvrđenim u članku 251. Ugovora ⁽³⁾,

budući da:

(1) Europska unija teži uspostavi sve čvršćih veza između država i naroda Europe i osiguranju gospodarskog i društvenoga napretka. U skladu sa člankom 14. stavkom 2. Ugovora, unutarnje tržište obuhvaća prostor bez unutarnjih granica na kojem je osigurano slobodno kretanje robe i usluga kao i sloboda poslovnog nastana. Razvoj usluga informacijskog društva na prostoru bez unutarnjih granica je bitan za uklanjanje prepreka koje dijele europske narode.

⁽¹⁾ SL C 30, 5.2.1999., str. 4.

⁽²⁾ SL C 169, 16.6.1999., str. 36.

⁽³⁾ Mišljenje Europskog parlamenta od 6. svibnja 1999. (SL C 279, 1.10.1999., str. 389.), Zajedničko stajalište Vijeća od 28. veljače 2000. (SL C 128, 8.5.2000., str. 32.) i Odluka Europskog parlamenta od 4. svibnja 2000. (još nije objavljena u Službenom listu).

(2) Razvoj elektroničke trgovine u informacijskom društvu pruža značajne mogućnosti zapošljavanja u Zajednici, posebno u malim i srednjim poduzećima, i potaknut će gospodarski rast i ulaganja europskih poduzeća u inovacije i može povećati konkurentnost europskoga gospodarstva, uz uvjet da svi imaju pristup internetu.

(3) Pravo Zajednice i obilježja njezinoga pravnoga poretka su bitno postignuće koje europskim građanima i operativcima, bez obzira na granice, omogućava da uživaju sve pogodnosti elektroničke trgovine. Stoga je cilj ove Direktive da osigura visoku razinu pravne integracije Zajednice kako bi se stvorio stvarni prostor bez unutarnjih granica za usluge informacijskog društva.

(4) Važno je osigurati da elektronička trgovina bude u mogućnosti koristiti sve pogodnosti unutarnjeg tržišta i da se, kao i kroz Direktivu Vijeća 89/552/EEZ od 3. listopada 1989. o koordinaciji određenih odredaba predviđenih zakonima i drugim propisima u državama članicama u pogledu obavljanja djelatnosti televizijskog emitiranja ⁽⁴⁾, postigne visoka razina integracije u Zajednici.

(5) Razvoj usluga informacijskog društva u Zajednici usporavaju određene pravne prepreke pravilnom funkcioniranju unutarnjeg tržišta zbog kojih je korištenje slobode pravnog nastana i slobode pružanja usluga manje privlačno. Te prepreke proistječu iz razlika u zakonodavstvima i iz pravne nesigurnosti oko toga koji se nacionalni propisi primjenjuju na te usluge. U odsustvu koordinacije i usklađenosti zakonodavstava u predmetnim područjima, prepreke mogu biti opravdane s obzirom na sudsku praksu Suda Europskih zajednica. Postoji pravna nesigurnost u mjeri u kojoj države članice mogu kontrolirati usluge koje potječu iz druge države članice.

⁽⁴⁾ SL L 298, 17.10.1989., str. 23. Direktiva kako je izmijenjena Direktivom 97/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 202, 30.7.1997., str. 60.).

- (6) S obzirom na ciljeve Zajednice, članke 43. i 49. Ugovora i sekundarnog zakonodavstva Zajednice, te bi prepreke trebalo ukloniti usklađivanjem pojedinih nacionalnih zakona i pojašnjenjem pojedinih pravnih koncepata na razini Zajednice u mjeri potrebnoj za pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta. Ova Direktiva, baveći se isključivo pojedinim konkretnim pitanjima koja izazivaju probleme unutarnjem tržištu, u potpunom je suglasju s potrebom poštovanja načela supsidijarnosti kako je utvrđeno u članku 5. Ugovora.
- (7) Radi osiguranja pravne sigurnosti i povjerenja potrošača ova Direktiva mora predvidjeti jasan opći okvir koji pokriva pojedine pravne aspekte elektroničke trgovine na unutarnjem tržištu.
- (8) Cilj ove Direktive je stvaranje pravnog okvira kojim će se osigurati slobodno kretanje usluga informacijskog društva između država članica, a nije joj cilj usklađivanje područja kaznenoga prava kao takvog.
- (9) Slobodno kretanje usluga informacijskog društva je u pravu Zajednice često iskazano općenitijim načelom, naime kao sloboda izražavanja kako je zajamčena člankom 10. stavkom 1. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda koju su ratificirale sve države članice. Iz toga razloga direktive koje se odnose na pružanje usluga informacijskog društva moraju osigurati slobodno bavljenje tom djelatnošću s obzirom na taj članak, uz jedini uvjet poštovanja ograničenja predviđenih u stavku 2. tog članka i članku 46. stavku 1. Ugovora. Namjera ove Direktive nije da utječe na nacionalne temeljne propise i načela koji se odnose na slobodu izražavanja.
- (10) U skladu s načelom proporcionalnosti, mjere predviđene u ovoj Direktivi su strogo ograničene na minimum koji je potreban za postizanje cilja pravilnog funkcioniranja unutarnjeg tržišta. Kad je potrebno djelovati na razini Zajednice, a radi jamčenja prostora koji je zaista bez unutarnjih granica za elektroničku trgovinu, Direktiva mora osigurati visoku razinu zaštite ciljeva od općeg interesa, posebno zaštitu maloljetnika i ljudskog dostojanstva, zaštitu potrošača i javnog zdravlja. Prema članku 152. Ugovora, zaštita javnog zdravlja je bitan dio drugih politika Zajednice.
- (11) Ova Direktiva ne dovodi u pitanje razinu zaštite, koja se posebno odnosi na zaštitu javnog zdravlja i interesa potrošača kako je utvrđena aktima Zajednice. Između ostalih direktiva, Direktiva Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima⁽¹⁾ i Direktiva 97/7/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 1997. o zaštiti potrošača s obzirom na sklapanje ugovora na daljinu⁽²⁾ čine bitan element zaštite potrošača u ugovornim pitanjima. Te direktive su u cijelosti primjenjive i na usluge informacijskog društva. Ista ta pravna stečevina Zajednice koja je u potpunosti primjenjiva i na usluge informacijskog društva, obuhvaća i Direktivu Vijeća 84/450/EEZ od 20. rujna 1984. o zavaravajućem i usporednom oglašavanju⁽³⁾, Direktivu Vijeća 87/102/EEZ od 22. prosinca 1986. za usklađivanje zakona i drugih propisa država članica koji se odnose na kreditiranje potrošača⁽⁴⁾, Direktivu Vijeća 93/22/EEZ od 10. svibnja 1993. o investicijskim uslugama u području vrijednosnih papira⁽⁵⁾, Direktivu Vijeća 90/314/EEZ od 13. lipnja 1990. o putovanjima, odmorima i kružnim putovanjima u paket-aranžmanima⁽⁶⁾, Direktivu 98/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 1998. zaštiti potrošača prilikom isticanja cijena proizvoda ponuđenih potrošačima⁽⁷⁾, Direktivu Vijeća 92/59/EEZ od 29. lipnja 1992. o općoj sigurnosti proizvoda⁽⁸⁾, Direktivu 94/47/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 1994. o zaštiti kupaca u odnosu na određene aspekte ugovora koji se odnose na kupnju prava za korištenje nepokretne imovine po načelu time-share⁽⁹⁾, Direktivu 98/27/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 1998. o sudskim naložima za zaštitu interesa potrošača⁽¹⁰⁾, Direktivu Vijeća 85/374/EEZ od 25. srpnja 1985. o usklađivanju zakona i drugih propisa država članica u odnosu na odgovornost za neispravne proizvode⁽¹¹⁾, Direktivu 1999/44/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. svibnja 1999. o određenim aspektima prodaje robe široke potrošnje i o jamstvima za takvu robu⁽¹²⁾, buduću Direktivu Europskog parlamenta i Vijeća o daljinskom marketingu potrošačkih financijskih usluga i Direktivu Vijeća 92/28/EEZ od 31. ožujka 1992. o oglašavanju lijekova⁽¹³⁾. Ova Direktiva ne dovodi u pitanje Direktivu 98/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. srpnja 1998. o usklađivanju zakona i drugih propisa država

⁽¹⁾ SL L 95, 21.4.1993., str. 29.

⁽²⁾ SL L 144, 4.6.1999., str. 19.

⁽³⁾ SL L 250, 19.9.1984., str. 17. Direktiva kako je izmijenjena Direktivom 97/55/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 290, 23.10.1997., str. 18.).

⁽⁴⁾ SL L 42, 12.2.1987., str. 48. Direktiva kako je zadnje izmijenjena Direktivom 98/7/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 101, 1.4.1998., str. 17.).

⁽⁵⁾ SL L 141, 11.6.1993., str. 27. Direktiva kako je zadnje izmijenjena Direktivom 97/9/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 84, 26.3.1997., str. 22.).

⁽⁶⁾ SL L 158, 23.6.1990., str. 59.

⁽⁷⁾ SL L 80, 18.3.1998., str. 27.

⁽⁸⁾ SL L 228, 11.8.1992., str. 24.

⁽⁹⁾ SL L 280, 29.10.1994., str. 83.

⁽¹⁰⁾ SL L 166, 11.6.1998., str. 51. Direktiva kako je izmijenjena Direktivom 1999/44/EZ (SL L 171, 7.7.1999., str. 12.).

⁽¹¹⁾ SL L 210, 7.8.1985., str. 29. Direktiva kako je izmijenjena Direktivom 1999/34/EZ (SL L 141, 4.6.1999., str. 20.).

⁽¹²⁾ SL L 171, 7.7.1999., str. 12.

⁽¹³⁾ SL L 113, 30.4.1992., str. 13.

članica u odnosu na oglašavanje i sponzorstvo duhanskih proizvoda ⁽¹⁾ koja je usvojena u okviru unutarnjeg tržišta, kao ni direktivu o zaštiti javnog zdravlja. Ova Direktiva dopunjava informacijske zahtjeve utvrđene prethodno spomenutim direktivama, a posebno Direktivu 97/7/EZ.

- (12) Neke aktivnosti treba isključiti iz područja primjene ove Direktive zbog toga što se sloboda pružanja usluga u tim područjima, u ovoj fazi, ne može jamčiti na temelju Ugovora ili postojećeg sekundarnog zakonodavstva. Izostavljanjem tih aktivnosti ne isključuje se ni jedan instrument koji se može pokazati potrebnim za pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta. Oporezivanje, posebno porez na dodanu vrijednost nametnut za veliki broj usluga na koje se odnosi ova Direktiva, mora se isključiti iz područja primjene ove Direktive.
- (13) Ova Direktiva nema za cilj utvrđivanje pravila o fiskalnim obavezama i ne prejudicira izradu instrumenata Zajednice koji se odnose na fiskalne aspekte elektroničke trgovine.
- (14) Zaštita pojedinaca u pogledu obrade osobnih podataka isključivo je uređena Direktivom 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka ⁽²⁾ i Direktivom 97/66/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. prosinca 1997. o obradi osobnih podataka i zaštiti privatnosti u području telekomunikacija ⁽³⁾ koje su u cijelosti primjenjive na usluge informacijskog društva. Te Direktive već uspostavljaju pravni okvir Zajednice u području osobnih podataka i stoga to pitanje nije potrebno pokriti ovom Direktivom kako bi se osiguralo nesmetano funkcioniranje unutarnjeg tržišta, posebno slobodno kretanje osobnih podataka između država članica. Provedba i primjena ove Direktive trebaju se odvijati uz potpuno poštovanje načela vezanih za zaštitu osobnih podataka, posebno u vezi s neželjenim komercijalnim priopćenjima i odgovornošću posrednika. Ova Direktiva ne može spriječiti anonimno korištenje slobodnih mreža kao što je internet.
- (15) Povjerljivost komunikacija je zajamčena člankom 5. Direktive 97/66/EZ. Prema toj Direktivi, države članice moraju zabraniti svaku vrstu presretanja ili nadziranja tih komunikacija svima koji nisu pošiljatelji ili primatelj, osim u slučaju zakonitog ovlaštenja.

- (16) Kockarske aktivnosti izuzete iz područja primjene ove Direktive odnose se isključivo na igre na sreću, lutrije i poslove kladenja, koji podrazumijevaju uloge novčane vrijednosti. Nisu izuzeta promotivna natjecanja ili igre kojima je cilj potaknuti prodaju roba ili usluga i kod kojih plaćanje, ako do njega dođe, služi isključivo za stjecanje reklamiranih roba ili usluga.
- (17) Definicija usluga informacijskog društva već postoji u pravu Zajednice u Direktivi 98/34/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. lipnja 1998. o utvrđivanju postupka pružanja informacija u području tehničkih normi i propisa i o pravilima o uslugama informacijskog društva ⁽⁴⁾, te u Direktivi 98/84/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 20. studenoga 1998. o pravnoj zaštiti usluga koje se temelje na uvjetovanom pristupu ili koje pružaju uvjetovani pristup ⁽⁵⁾. Ta definicija pokriva svaku uslugu koja se u pravilu pruža uz naknadu, na daljinu, elektroničkom opremom za obradu (uključujući digitalnu kompresiju) i pohranu podataka, te na pojedinačni zahtjev korisnika usluge; usluge iz indikativnog popisa u Prilogu V. Direktivi 98/34/EZ koje ne podrazumijevaju obradu i pohranu podataka nisu obuhvaćene tom definicijom.
- (18) Usluge informacijskog društva obuhvaćaju široki raspon gospodarskih djelatnosti koje se odvijaju na internetu; te se djelatnosti posebno sastoje od prodaje roba na internetu; djelatnosti kao što su isporuka roba kao takva ili pružanje usluga *offline* nisu obuhvaćene; usluge informacijskog društva nisu isključivo ograničene na usluge za koje se ugovori sklapaju na Internetu već se također odnose, pod uvjetom da predstavljaju gospodarsku djelatnost, i na usluge za koje oni koji ih primaju ne plaćaju naknadu kao što su usluge kojima se putem interneta nude informacije ili komercijalna priopćenja, te usluge koje osiguravaju alate za omogućavanje pretraživanja podataka, pristupa podacima i pronalaženje podataka; usluge informacijskog društva uključuju i usluge koje se sastoje od prijenosa informacija putem komunikacijske mreže, omogućavanja pristupa na komunikacijsku mrežu ili smještaj na poslužitelju („*hosting*”) informacija dobivenih od korisnika usluga; televizijsko emitiranje u smislu Direktive EEZ/89/552 i radijsko emitiranje nisu usluge informacijskog društva jer se ne pružaju na pojedinačni zahtjev; za razliku od toga, usluge koje se prenose direktno („*point to point*”) kao što su video na zahtjev ili slanje komercijalnih priopćenja elektroničkom poštom jesu usluge informacijskog društva; korištenje elektroničke pošte ili istovrsnih individualnih komunikacija, na primjer od strane fizičkih osoba koje djeluju izvan okvira svojega zanimanja, posla ili struke, uključujući korištenje radi sklapanja ugovora između tih osoba, nije usluga informacijskog društva; aktivnosti koje se po

⁽¹⁾ SL L 213, 30.7.1998., str. 9.

⁽²⁾ SL L 281, 23.11.1995., str. 31.

⁽³⁾ SL L 24, 30.1.1998., str. 1.

⁽⁴⁾ SL L 204, 21.7.1998., str. 37. Direktiva kako je izmijenjena Direktivom 98/48/EZ (SL L 217, 5.8.1998., str. 18.).

⁽⁵⁾ SL L 320, 28.11.1998., str. 54.

samoj svojoj prirodi ne mogu obavljati na daljinu ili putem elektroničke pošte, kao što je zakonom propisana revizija računa poduzeća ili medicinski savjet koji zahtijeva fizički pregled bolesnika nisu usluge informacijskog društva.

- (19) Mjesto u kojem je davatelj usluga ima poslovni nastan utvrđuje se u skladu sa sudskom praksom Suda prema kojem koncept poslovnog nastana podrazumijeva stvarno obavljanje neke gospodarske djelatnosti kroz trajni poslovni nastan na neograničeno vrijeme. Taj zahtjev je ispunjen i ako je poduzeće osnovano na određeno vrijeme. Mjesto poslovnog nastana poduzeća koje pruža usluge preko svojih internetskih stranica nije mjesto u kojem je smještena tehnologija koja podržava njegove stranice niti mjesto na kojem se pristupa njegovim internetskim stranicama već je to mjesto u kojem on obavlja svoju gospodarsku djelatnost. U slučajevima kad davatelj usluga ima nekoliko mjesta poslovnog nastana važno je utvrditi iz kojeg se od tih poslovnih nastana usluga pruža. U slučajevima kad je teško utvrditi iz kojeg se od nekoliko poslovnih nastana određena usluga pruža, tada je to mjesto gdje davatelj usluga ima središte svojih aktivnosti za tu uslugu.
- (20) Definicija pojma „korisnik usluge” pokriva sve vrste korištenja usluga informacijskog društva, bilo da ih koriste osobe koje pružaju informacije u slobodnim mrežama kao što je internet ili osobe koje traže informacije na Internetu iz privatnih ili poslovnih razloga.
- (21) Opseg područja koordinacije ne utječe na buduće usklađivanje Zajednice na području usluga informacijskog društva niti na buduće zakonodavstvo koje će se usvojiti na nacionalnoj razini u skladu s pravom Zajednice; područje koordinacije obuhvaća samo zahtjeve vezane za *online* aktivnosti kao što su *online* informacije, *online* oglašavanje, *online* kupnja, *online* sklapanje ugovara i ne odnosi se na pravne zahtjeve država članica u pogledu roba kao što su standardi sigurnosti, obveze označavanja ili odgovornost za robu, niti na zahtjeve država članica vezane uz isporuku ili prijevoz robe, uključujući distribuciju medicinskih proizvoda; područje koordinacije se ne odnosi na korištenje prava prvokupa tijela državne vlasti na pojedinu robu kao što su umjetnička djela.
- (22) Usluge informacijskog društva treba nadzirati na izvoru aktivnosti kako bi se osigurala stvarna zaštita ciljeva od javnog interesa; u tu je svrhu potrebno osigurati da nadležno tijelo pruža tu zaštitu ne samo građanima svoje države već svim građanima Zajednice; kako bi se ojačalo međusobno povjerenje između država članica, neophodno je da se država članica iz koje potječe usluga jasno očituje u pogledu te odgovornosti; štoviše, radi stvarnog jamčenja slobode pružanja usluga i pravne sigurnosti isporučitelja i korisnika usluga, te usluge informacijskog društva trebale bi u načelu podlijegati zakonima države članice u kojoj davatelj usluga ima poslovni nastan.
- (23) Ova Direktiva nema za cilj utvrditi dodatna pravila o privatnom međunarodnom pravu koje odnosi na sukob zakona niti se bavi nadležnošću sudova; odredbe primjenjivog prava određene pravilima međunarodnog privatnog prava ne smiju ograničiti slobodu pružanja usluga informacijskog društva kako su utvrđene u ovoj Direktivi.
- (24) U kontekstu ove Direktive i neovisno o pravilu o kontroli na izvoru usluga informacijskog društva, državama članicama dozvoljeno je u skladu s uvjetima utvrđenim u ovoj Direktivi poduzeti mjere za ograničavanje slobodnog kretanja usluga informacijskog društva.
- (25) Nacionalni sudovi, uključujući građanske sudove, koji rješavaju sporove privatnog prava mogu poduzeti mjere kojima se smanjuje sloboda pružanja usluga informacijskog društva u skladu s uvjetima utvrđenim u ovoj Direktivi.
- (26) U skladu s uvjetima utvrđenim u ovoj Direktivi, države članice mogu primijeniti svoja nacionalna pravila o kaznenom pravu i kaznenom postupku s ciljem poduzimanja svih istražnih i drugih mjera potrebnih za otkrivanje i procesuiranje kaznenih djela, pri čemu nema potrebe obavješćivati Komisiju o tim mjerama.
- (27) Ova Direktiva, zajedno s budućom Direktivom Europskog parlamenta i Vijeća o marketingu na daljinu potrošačkih financijskih usluga, doprinosi stvaranju pravnog okvira za *on-line* pružanje financijskih usluga; ova Direktiva ne služi kao zamjena za buduće inicijative u području financijskih usluga posebno u pogledu usklađivanja pravila ponašanja na tom području; mogućnost država članica koju ova Direktiva utvrđuje da u određenim okolnostima ograniče slobodu pružanja informacijskih usluga radi zaštite potrošača odnosi se i na mjere u području financijskih usluga, posebno na mjere usmjerene na zaštitu ulagača.

- (28) Obveza država članica da pristup djelatnosti pružanja usluga informacijskog društva ne uvjetuje prethodnim ovlaštenjem ne odnosi se na poštanske usluge koje su obuhvaćene Direktivom 97/67/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. prosinca 1997. o zajedničkim pravilima za razvoj unutarnjeg tržišta poštanskih usluga Zajednice i poboljšanje kvalitete usluge⁽¹⁾ koje se sastoje od fizičke isporuke tiskanih poruka elektroničke pošte, te ne utječe na sustave dobrovoljnog ovlašćivanja, posebno u pogledu pružanja usluga certificiranja elektroničkog potpisa.
- (29) Komercijalna priopćenja su bitna za financiranje usluga informacijskog društva i za razvoj mnogobrojnih novih besplatnih usluga; u interesu zaštite potrošača i poštenog trgovanja, komercijalna priopćenja uključujući popuste, promotivne ponude i promotivna natjecanja ili igre, moraju zadovoljiti nekoliko zahtjeva za transparentnošću; ti zahtjevi ne dovode u pitanje Direktivu 97/7/EZ; ova Direktiva ne smije utjecati na postojeće Direktive o komercijalnim priopćenjima, posebno Direktivu 98/43/EZ.
- (30) Slanje neželjenih komercijalnih priopćenja putem elektroničke pošte može biti nepoželjno potrošačima i davateljima usluga informacijskog društva i može prekinuti nesmetano funkcioniranje interaktivnih mreža; ova se Direktiva ne bavi pitanjem suglasnosti primatelja na pojedine oblike neželjenih komercijalnih priopćenja, ali je ono već obrađeno, posebno Direktivom 97/7/EZ i Direktivom 97/66/EZ; u državama članicama koje dozvoljavaju neželjena komercijalna priopćenja putem elektroničke pošte, trebalo bi poticati i olakšati pokretanje inicijativa u toj djelatnosti za filtriranje tih priopćenja; osim toga, u svakom je slučaju potrebno da neželjena komercijalna priopćenja budu jasno prepoznatljiva kao takva kako bi se povećala transparentnost i olakšalo funkcioniranje takvih inicijativa; neželjena komercijalna priopćenja putem elektroničke pošte ne smiju rezultirati dodatnim komunikacijskim troškovima za korisnika.
- (31) Države članice koje dozvoljavaju da davatelji usluga s poslovnim nastanom na njihovom državnom području šalju neželjena komercijalna priopćenja elektroničkom poštom bez prethodne suglasnosti korisnika moraju osigurati da davatelji usluga redovito vode brigu i poštuju popise za objavu na koje se mogu prijaviti fizičke osobe koje ne žele primati takva komercijalna priopćenja.
- (32) Radi uklanjanja prepreka razvoju prekograničnih usluga u Zajednici koje na internetu mogu nuditi članovi reguliranih struka, potrebno je na razini Zajednice zajamčiti poštovanje pravila struke posebno s ciljem zaštite potrošača i javnog zdravlja; kodeks ponašanja na razini Zajednice bio bi najbolji način određivanja pravila o profesionalnoj etici primjenjivoj na komercijalna priopćenja; izradu odnosno, ako je potrebno, usklađivanje postojećih pravila treba poticati ne dovodeći pritom u pitanje autonomiju stručnih tijela i udruga.
- (33) Ova Direktiva dopunjuje pravo Zajednice i nacionalno pravo koje se odnosi na regulirane struke koje sustavno vode dosljedan skup primjenjivih pravila u tom području.
- (34) Svaka država članica treba izmijeniti svoje zakonodavstvo koje sadrži zahtjeve, posebno zahtjeve u pogledu oblika, koji bi mogli ograničiti korištenje ugovora koji se sklapaju elektroničkim putem; u razmatranju zakonodavstva koje zahtijeva usklađivanje treba primijeniti sustavnost i obuhvatiti sve potrebne etape i dokumente ugovornog procesa, uključujući arhiviranje ugovora; rezultat tih izmjena trebala bi biti provedivost elektronički sklopljenih ugovora u praksi; pravnim učinkom elektroničkih potpisa bavi se Direktiva 1999/93/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 1999. o okviru Zajednice za elektroničke potpise⁽²⁾; potvrda prijema od strane davatelja usluga može biti u obliku *online* pružanja plaćene usluge.
- (35) Ova Direktiva ne utječe na mogućnost država članica da zadrže ili donesu opće ili posebne pravne zahtjeve u pogledu ugovora kojima se može udovoljiti elektroničkim putem, a posebno zahtjeve vezane za sigurnost elektroničkih potpisa.
- (36) Države članice mogu zadržati ograničenja na korištenje elektroničkih ugovora u pogledu ugovora za koje zakon zahtijeva sudjelovanje sudova, tijela javne vlasti ili struka koje obavljaju javne ovlasti; ta mogućnost se odnosi i na ugovore koji zahtijevaju sudjelovanje sudova, tijela javne vlasti ili struka koje obavljaju javne ovlasti zbog postizanja učinka u pogledu trećih strana kao i na ugovore za koje zakon zahtijeva ovjeru ili potvrdu javnog bilježnika.
- (37) Obveza država članica da uklone prepreke korištenju elektroničkih ugovora odnosi se isključivo na prepreke koje su rezultat pravnih zahtjeva a ne na praktične prepreke koje su rezultat nemogućnosti korištenja elektroničkih sredstava u određenim slučajevima.

⁽¹⁾ SL L 15, 21.1.1998., str. 14.

⁽²⁾ SL L 13, 19.1.2000., str. 12.

- (38) Obvezu država članica da uklone prepreke korištenju elektroničkih ugovora treba provesti u skladu s pravnim zahtjevima koji se odnose na ugovore a sadržani su u pravu Zajednice.
- (39) Iznimke od odredaba koje se odnose na ugovore sklopljene isključivo putem elektroničke pošte ili istovrsnih individualnih komunikacija predviđenih ovom Direktivom, a u pogledu informacija koje se trebaju dostaviti i slanja narudžbi, ne bi smjele rezultirati mogućnošću zaobilazanja tih odredaba od strane davatelja usluga informacijskog društva.
- (40) Postojeće ali i novonastajuće razlike u zakonodavstvima i sudskoj praksi država članica u pogledu odgovornosti davatelja usluga koji djeluju kao posrednici sprečavaju nesmetano funkcioniranje unutarnjeg tržišta, posebno usporavanjem razvoja prekograničnih usluga i narušavanjem tržišnog natjecanja; davatelji usluga imaju dužnost djelovati u određenim okolnostima s ciljem sprečavanja ili zaustavljanja nezakonitih aktivnosti; ova Direktiva bi trebala biti primjerena osnova za izradu brzih i pouzdanih postupaka uklanjanja i onemogućavanja pristupa nezakonitim informacijama; takvi mehanizmi se mogu izraditi na temelju dobrovoljnih sporazuma između svih zainteresiranih strana i države članice ih trebaju poticati; usvajanje i provedba takvih postupaka je u interesu svih strana koje sudjeluju u pružanju usluga informacijskog društva; odredbe ove Direktive koje se odnose na odgovornost ne bi smjele onemogućiti različitim zainteresiranim stranama razvoj i učinkovit rad tehničkih sustava zaštite i identifikacije kao i instrumenata tehničkog nadzora koje omogućuje digitalna tehnologija unutar granica predviđenih direktivama 95/46/EZ i 97/66/EZ.
- (41) Ova Direktiva uspostavlja ravnotežu između različitih interesa i utvrđuje načela na kojima se mogu temeljiti sporazumi i standardi u predmetnoj djelatnosti.
- (42) Iznimke od odgovornosti utvrđene u ovoj Direktivi odnose se jedino na slučajeve u kojima je aktivnost davatelja usluga informacijskog društva ograničena na tehnički proces poslovanja i omogućavanja pristupa komunikacijskoj mreži preko koje se informacije stavljene na raspolaganje od trećih strana prenose ili privremeno pohranjuju, isključivo u svrhu učinkovitijeg prijenosa; ta aktivnost je samo tehničke, automatske i pasivne naravi, što podrazumijeva da davatelj usluga informacijskog društva nije upoznat s informacijama koje se prenose ili pohranjuju niti ima kontrolu nad njima.
- (43) Davatelj usluga može imati koristi od izuzeća primjenjivih za aktivnosti u kojima je samo prijenosnik („mere conduit”) ili privremeno smješta informacije („caching”) kad on ni na koji način nije povezan s informacijama koje prenosi; to između ostalog zahtijeva da on ne mijenja informacije koje prenosi; taj zahtjev se ne odnosi na manipulacije tehničke naravi koje se odvijaju tijekom prijenosa, jer one ne mijenjaju integritet informacija sadržanih u prijenosu.
- (44) Davatelj usluga koji namjerno surađuje s jednim od korisnika svoje usluge radi poduzimanja nezakonitih radnji izlazi iz okvira aktivnosti „samo prijenosnik informacija” ili „privremeni smještaj informacija” i zbog toga ne može imati koristi od izuzeća od odgovornosti utvrđenih za te aktivnosti.
- (45) Ograničenja odgovornosti posrednih davatelja usluga utvrđena u ovoj Direktivi ne utječu na mogućnost zabrana različitih vrsta; takve zabrane se mogu posebno sastojati od sudskih naloga ili naloga upravnih tijela u kojima se zahtijeva okončanje ili sprečavanje nekog prekršaja, uključujući uklanjanje nezakonitih informacija ili onemogućavanje pristupa njima.
- (46) Kako bi imao koristi od ograničenja odgovornosti, davatelj usluge informacijskog društva, koja usluga se sastoji od pohrane informacija, čim dobije saznanje ili postane svjestan nezakonitih aktivnosti treba žurno djelovati kako bi uklonio ili onemogućio pristup tim informacijama; uklanjanju ili onemogućavanju pristupa treba pristupiti uz uvažavanje načela slobode izražavanja i postupaka utvrđenih u tu svrhu na nacionalnoj razini; ova Direktiva ne utječe na mogućnost država članica da utvrde posebne zahtjeve koji se moraju žurno ispuniti prije uklanjanja ili onemogućavanja informacija.
- (47) Državama članicama nije dozvoljeno propisati obvezu praćenja za davatelje usluga kao obvezu opće naravi; to se ne odnosi na obveze praćenja u pojedinom slučaju, a posebno ne utječe na naloge državnih tijela u skladu s nacionalnim zakonodavstvom.
- (48) Ova Direktiva ne utječe na mogućnost država članica da od davatelja usluga, koji smješta na poslužitelju informacije dobivene od korisnika njihovih usluga, zahtijevaju primjenu dužne pažnje kakva se od njih opravdano može očekivati i kako je utvrđena nacionalnim zakonima, kako bi se otkrile i spriječile pojedine vrste nezakonitih aktivnosti.
- (49) Države članice i Komisija trebaju poticati izradu kodeksa ponašanja; pritom se ne smije umanjiti dobrovoljni karakter tog kodeksa niti mogućnost zainteresiranih strana da slobodno odluče hoće li se pridržavati kodeksa.

- (50) Važno je da predložena direktiva o usklađivanju pojedinih aspekata autorskih i povezanih prava u informacijskom društvu i ova Direktiva stupe na snagu unutar istog vremenskog okvira kako bi se uspostavio jasan okvir pravila vezanih za pitanja odgovornosti posrednika za kršenje autorskih i povezanih prava na razini Zajednice.
- (51) Svaka država članicu ima obvezu da, ako je potrebno, izmijeni sve dijelove svog zakonodavstva koji bi mogli sprečavati korištenje mehanizama izvansudske nagodbe elektroničkim kanalima; rezultat tih izmjena mora biti istinska i stvarna mogućnost funkcioniranja takvih mehanizama, u zakonu i u praksi, čak i prekogranično.
- (52) Učinkovito korištenje sloboda unutarnjeg tržišta nameće potrebu da se žrtvama zajamči učinkovit pristup mogućnostima rješavanja sporova; štetu koja može nastati u vezi s uslugama informacijskog društva obilježava podjednako njezina brzina i veličina geografskog prostiranja; s obzirom na takav specifični karakter i potrebu neugrožavanja međusobnog povjerenja koje državna tijela trebaju imati jedno prema drugom, ova Direktiva traži da države članice osiguraju raspoloživost odgovarajućeg sudskog gonjenja; države članice trebaju ispitati potrebu omogućavanja pristupa pravosudnim postupcima elektroničkim putem.
- (53) Direktiva 98/27/EZ, koja je primjenjiva na usluge informacijskog društva, predviđa mehanizam u pogledu donošenja sudskih zabrana usmjerenih na zaštitu kolektivnih interesa potrošača; taj mehanizam će doprinijeti slobodnom kretanju usluga informacijskog društva osiguranjem visoke razine zaštite potrošača.
- (54) Sankcije predviđene u ovoj Direktivi ne dovode u pitanje nijednu drugu sankciju ili pravni lijek prema nacionalnom pravu; države članice nemaju obvezu predvidjeti kaznene sankcije za kršenje nacionalnih odredaba usvojenih u skladu s ovom Direktivom.
- (55) Ova Direktiva ne utječe na zakon koji se primjenjuje na ugovorne obveze za ugovore sklopljene s potrošačima; shodno tome, rezultat ove Direktive ne može biti lišavanje potrošača prava na zaštitu koje ima na temelju ugovornih obveza prava države članice u kojoj ima boravište.
- (56) U pogledu odstupanja iz ove Direktive vezane za ugovorne obveze u ugovorima koje sklapaju potrošači, te obveze treba tumačiti kao da sadrže i informacije o bitnim elementima sadržaja ugovora, uključujući prava potrošača, a koji imaju odlučujući utjecaj na odluku o sklapanju ugovora.
- (57) Sud je uvijek dosljedno držao da država članica pridržava pravo na poduzimanje mjera protiv davatelja usluga koji ima poslovni nastan u drugoj zemlji članici ali sve ili većinu svojih aktivnosti usmjerava na državno područje prve države članice ako je izbor poslovnog nastana učinjen s ciljem izbjegavanja zakonodavstva koje bi se na davatelja primjenjivalo kad bi ga imao na državnom području prve države članice.
- (58) Ova Direktiva se ne primjenjuje na usluge isporučene od davatelja usluga s poslovnim nastanom u trećoj zemlji. S obzirom na globalnu dimenziju elektroničke trgovine primjereno je međutim osigurati da su pravila Zajednice u skladu s međunarodnim pravilima; ova Direktiva ne dovodi u pitanje rezultate razgovora o pravnim pitanjima u okviru međunarodnih organizacija (između ostalih, WTO, OECD, Uncitral).
- (59) Usprkos globalnoj naravi elektroničkih komunikacija, potrebna je koordinacija nacionalnih regulatornih mjera na razini Europske unije kako bi se izbjegla fragmentacija unutarnjeg tržišta i uspostavio primjeren europski regulatorni okvir; ta koordinacija trebala bi doprinijeti i uspostavi zajedničke, jake pregovaračke pozicije u međunarodnim forumima.
- (60) Radi omogućavanja nesmetanog razvoja elektroničke trgovine, pravni okvir mora biti jasan i jednostavan, predvidljiv i u skladu s pravilima primjenjivim na međunarodnoj razini tako da nepovoljno ne utječe na konkurentnost europskog gospodarstva i ne koči inovacije u sektoru.
- (61) Da bi se poslovanje na tržištu uistinu odvijalo elektroničkim putem u kontekstu globalizacije, Europska unija i veća neeuropska područja trebaju se međusobno konzultirati s ciljem stvaranja usklađenih zakona i postupaka.
- (62) Suradnju s trećim državama treba pojačati u području elektroničke trgovine, posebno s državama kandidatkinjama, državama u razvoju i ostalim trgovinskim partnerima Europske unije.

- (63) Usvajanje ove Direktive ne sprečava države članice da vode računa o raznim socijalnim, društvenim i kulturnim implikacijama koje su neizbježno povezane s nastajanjem informacijskog društva; ona posebno ne smije onemogućiti mjere koje bi države članice mogle usvojiti u skladu s pravom Zajednice za postizanje socijalnih, kulturnih i demokratskih ciljeva vodeći računa o njihovoj jezičnoj raznolikosti, nacionalnim i regionalnim specifičnostima, te kulturnom naslijeđu kao i za omogućavanje i očuvanje javnog pristupa najvećem mogućem opsegu usluga informacijskog društva; u svakom slučaju razvoj informacijskog društva treba osigurati da građani Zajednice imaju mogućnost pristupa europskom kulturnom naslijeđu prikazanom u digitalnom okruženju.
- (64) Elektronička komunikacija nudi državama članicama odličan način pružanja javnih usluga na kulturnom, obrazovnom i jezičnom području.
- (65) Vijeće u svojoj rezoluciji od 19. siječnja 1999. o potrošačima u informacijskom društvu ⁽¹⁾ naglašava da zaštita potrošača u tom području zaslužuje posebnu pažnju; Komisija će ispitati stupanj nedostatnosti postojeće zaštite potrošača u kontekstu informacijskog društva i utvrdit će, gdje bude potrebno, manjkavosti tog zakonodavstva i ona pitanja koja bi mogla zahtijevati dodatne mjere; bude li potrebno, Komisija treba donijeti konkretne dodatne prijedloge za rješavanje manjkavosti koje je na taj način utvrdila,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

POGLAVLJE I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Cilj i područje primjene

1. Ova Direktiva ima za cilj doprinijeti pravilnom funkcioniranju unutarnjeg tržišta osiguranjem slobodnog kretanja usluga informacijskog društva između država članica.
2. Ova Direktiva usklađuje, u mjeri potrebnoj za postizanje cilja iz stavka 1., pojedine nacionalne odredbe o uslugama informacijskog društva koje se odnose na unutarnje tržište, poslovni nastan davatelja usluga, komercijalna priopćenja, elektroničke

ugovore, odgovornost posrednika, kodeks ponašanja, izvan-sudske nagodbe, mogućnosti tužbe i suradnju između država članica.

3. Ova Direktiva dopunjava pravo Zajednice koje se primjenjuje na usluge informacijskog društva ne dovodeći pritom u pitanje razinu zaštite, posebno zaštite javnog zdravlja i interesa potrošača, koja je utvrđena aktima Zajednice i nacionalnim zakonima kojima se ti akti provode u mjeri u kojoj to ne ograničava slobodu pružanju usluga informacijskog društva.

4. Ova Direktiva ne utvrđuje dodatna pravila o privatnom međunarodnom pravu niti se bavi nadležnošću sudova.

5. Ova Direktiva se ne odnosi na:

- (a) područje oporezivanja;
- (b) pitanja vezana uz usluge informacijskog društva koje pokriva direktiva 95/46/EZ i 97/66/EZ;
- (c) pitanja vezana za sporazume ili prakse koji su uređeni pravom tržišnog natjecanja koje se odnosi na kartele;
- (d) sljedeće aktivnosti na području usluga informacijskog društva:
- aktivnosti javnih bilježnika ili istovrsnih struka ako su izravno i izričito povezane s obavljanjem javne ovlasti,
 - zastupanje stranke i obrana njezinih interesa pred sudom,
 - kockarske aktivnosti koje podrazumijevaju ulog novčane vrijednosti u igre na sreću, uključujući lutrije i poslove klađenja.

6. Ova Direktiva ne utječe na mjere koje se na razini Zajednice ili na nacionalnoj razini poduzimaju uz uvažavanje prava Zajednice s ciljem promicanja kulturne i jezične raznolikosti i osiguranja obrane pluralizma.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Direktive, sljedeći pojmovi imaju sljedeća značenja:

- (a) „usluge informacijskog društva”: usluge u smislu članka 1. stavka 2. Direktive 98/34/EZ kako je izmijenjena Direktivom 98/48/EZ;

⁽¹⁾ SL C 23, 28.1.1999., str. 1.

- (b) „davatelj usluga”: svaka fizička ili pravna osoba koja pruža uslugu informacijskog društva;
- (c) „davatelj usluga s poslovnim nastanom”: davatelj usluga koji se djelatno bavi gospodarskom djelatnošću koristeći se trajnim poslovnim nastanom na neograničeno vrijeme. Postojanje i uporaba tehničkih sredstava i tehnologija potrebnih za uslugu ne čine sami po sebi poslovni nastan davatelja;
- (d) „korisnik usluge”: svaka fizička i pravna osoba koja, bilo u poslovne ili druge svrhe, koristi uslugu informacijskog društva, posebno s ciljem pronalaženja informacije ili omogućavanja dostupnosti informacije;
- (e) „potrošač”: svaka fizička osoba koja djeluje u svrhe koje su izvan okvira njezinoga zanimanja, poslovne aktivnosti ili struke;
- (f) „komercijalno priopćenje”: svaki oblik priopćenja namijenjeno promidžbi, izravno ili neizravno, roba, usluga ili ugleda poduzeća, organizacije ili osobe koje obavljaju trgovačku, industrijsku ili obrtničku djelatnost ili se bave reguliranom strukom. Sljedeće samo po sebi nije komercijalno priopćenje:
- informacije koje omogućuju izravan pristup aktivnosti poduzeća, organizacije ili osobe, posebno naziv domene ili adresa elektroničke pošte,
 - komunikacije vezane uz robe, usluge ili ugled poduzeća, organizacije ili osobe koje su prikupljene na neovisan način, posebno bez razmatranja financijskih učinaka;
- (g) „regulirana struka”: svaka struka u smislu članka 1. točke (d) Direktive Vijeća 89/48/EEZ od 21. prosinca 1988. o općem sustavu priznavanja diploma visokih učilišta dodijeljenih po završetku stručnog obrazovanja i osposobljavanja u trajanju od najmanje tri godine ⁽¹⁾ ili članka 1. točke (f) Direktive Vijeća 92/51/EEZ od 18. lipnja 1992. o drugom općem sustavu za priznavanje stručnog obrazovanja i osposobljavanja komom se dopunjuje Direktiva 89/48/EEZ ⁽²⁾;
- (h) „područje koordinacije”: zahtjevi utvrđeni u pravnim sustavima država članica koji se primjenjuju na davatelje usluga informacijskog društva ili usluge informacijskog društva, bez obzira na to jesu li opće naravi ili izričito njima namijenjeni.
- i. Područje koordinacije se odnosi na zahtjeve koje davatelj usluga treba poštovati u vezi s:
- početkom obavljanja djelatnosti pružanja usluge informacijskog društva, kao što su zahtjevi vezani za kvalifikacije, ovlaštenje ili prijavu,
 - obavljanjem djelatnosti pružanja usluga informacijskog društva, kao što su zahtjevi vezani za ponašanje davatelja usluga, zahtjevi u pogledu kvalitete i sadržaja usluge uključujući zahtjeve koji se odnose na oglašavanje i ugovore, ili zahtjeve vezane za odgovornost davatelja usluge.
- ii. Područje koordinacije se ne odnosi na zahtjeve kao što su:
- zahtjevi koji se primjenjuju na robe kao takve,
 - zahtjevi koji se primjenjuju na isporuku robe,
 - zahtjevi koji se primjenjuju na usluge koje se ne pružaju elektroničkim putem.

Članak 3.

Unutarnje tržište

1. Svaka država članica mora osigurati da usluge informacijskog društva koje pruža davatelj usluga s poslovnim nastanom na njezinom državnom području udovoljavaju onim nacionalnim odredbama te države članice koje spadaju u okvir područja koordinacije.

2. Države članice ne mogu, zbog razloga koji spadaju u okvir područja koordinacije, ograničiti slobodu pružanja usluga informacijskog društva iz neke druge države članice.

3. Stavci 1. i 2. ne primjenjuju se na područja navedena u Prilogu.

4. Države članice mogu poduzeti mjere za odstupanja od stavka 2. u pogledu određene usluge informacijskog društva ako su zadovoljeni sljedeći uvjeti:

(a) mjere moraju biti:

i. potrebne iz nekog od sljedećih razloga:

- javna politika, posebno sprečavanje, istraga, otkrivanje i procesuiranje kaznenih djela, uključujući zaštitu maloljetnika i borbu protiv svakog poticanja na mržnju na rasnim, spolnim, vjerskim ili nacionalnim osnovama, kao i narušavanje ljudskog dostojanstva pojedinaca,

- zaštita javnog zdravlja,

⁽¹⁾ SL L 19, 24.1.1989., str. 16.

⁽²⁾ SL L 209, 24.7.1992., str. 25. Direktiva kako je zadnje izmijenjena Direktivom Komisije 97/38/EZ (SL L 184, 12.7.1997., str. 31.).

- javna sigurnost, uključujući zaštitu nacionalne sigurnosti i obranu,
 - zaštita potrošača, uključujući ulagače;
- ii. poduzete protiv određene usluge informacijskog društva koja dovodi u pitanje ciljeve navedene u točki i. ili koja predstavlja ozbiljan i veliki rizik za ostvarenje tih ciljeva;
- iii. razmjerne tim ciljevima;
- (b) prije poduzimanja takvih mjera i neovisno o sudskim postupcima, uključujući prethodne postupke i radnje provedene u okviru kriminalističke istrage, država članica je već:
- zatražila od države članice iz stavka 1. da poduzme mjere, a posljednja te mjere nije poduzela ili je poduzela nedostatne mjere,
 - obavijestila Komisiju i državu članicu iz stavka 1. o svojoj namjeri da poduzme takve mjere.

5. Država članica može, u hitnom slučaju, učiniti odstupanja od uvjeta navedenih u stavku 4. točki (b). U tom slučaju država članica mora u najkraćem mogućem roku obavijestiti Komisiju i državu članicu iz stavka 1. o tim mjerama uz navođenje razloga zbog kojih smatra da se radi o hitnom slučaju.

6. Ne dovodeći u pitanje mogućnost države članice da nastavi s poduzimanjem takvih mjera, Komisija će ispitati sukladnost između prijavljenih mjera i prava Zajednice u najkraćem mogućem vremenu. Ako Komisija zaključi da mjera nije u skladu s pravom Zajednice, zatražit će od dotične zemlje članice da se suzdrži od poduzimanja predloženih mjera ili da ih hitno privede kraju.

POGLAVLJE II.

NAČELA

Odjeljak 1.: Zahtjevi vezani za poslovni nastan i informiranje

Članak 4.

Načelo kojim se isključuje prethodno ovlaštenje

1. Države članice moraju osigurati da početak obavljanja i obavljanje djelatnosti davatelja usluga informacijskog društva ne

bude uvjetovano prethodnim ovlaštenjem niti bilo kojim drugim zahtjevom jednakog učinka.

2. Stavak 1. ne dovodi u pitanje režime ovlaštenja koji nisu izričito i isključivo namijenjeni uslugama informacijskog društva kao ni one koji su obuhvaćeni Direktivom 97/13/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 10. travnja 1997. o zajedničkom okviru za opća ovlaštenja i pojedinačne dozvole u području telekomunikacijskih usluga ⁽¹⁾.

Članak 5.

Opće informacije koje treba dostaviti

1. Pored ostalih informacijskih zahtjeva utvrđenih pravom Zajednice, države članice moraju osigurati da davatelj usluga omogući primateljima usluga i nadležnim tijelima jednostavan, izravan i trajan pristup minimalno sljedećim informacijama:

- (a) naziv davatelja usluga;
- (b) zemljopisnu adresu na kojoj davatelj usluga ima poslovni nastan;
- (c) podatke o davatelju usluga, uključujući adresu njegove elektroničke pošte, kojom ga se može brzo kontaktirati i izravno i učinkovito komunicirati s njim;
- (d) ako je davatelj usluga registriran u trgovačkom ili sličnom javnom registru, podatke o trgovačkom registru, trgovački registar u kojem je davatelj usluga upisan i njegov registarski broj ili istovrstan način identifikacije u tom registru;
- (e) ako djelatnost podliježe režimu ovlaštenja, podatke o nadležnom nadzornom tijelu;
- (f) za regulirane struke:
 - sva strukovna tijela ili slične institucije kod kojih je davatelj usluga registriran,
 - titula i država članica u kojoj je stečena,
 - napomena o primjenjivim pravilima struke u državi članici i način pristupa do njih;
- (g) ako davatelj usluga obavlja djelatnost koja podliježe plaćanju PDV-a, identifikacijski broj iz članka 22. stavka 1. šeste Direktive Vijeća 77/388/EEZ od 17. svibnja 1977. o usklađivanju zakonodavstva država članica o porezima na promet – Zajednički sustav poreza na dodanu vrijednost: jedinstvena osnovica za određivanje poreza ⁽²⁾.

⁽¹⁾ SL L 117, 7.5.1997., str. 15.

⁽²⁾ SL L 145, 13.6.1977., str. 1. Direktiva kako je zadnje izmijenjena Direktivom 1999/85/EZ (SL L 277, 28.10.1999., str. 34.).

2. Pored ostalih informacijskih zahtjeva utvrđenih pravom Zajednice, države članice moraju minimalno osigurati da su cijene, kad se spominju uz usluge informacijskog društva, jasno i jednoznačno iskazane a posebno treba biti jasno uključuju li porez i troškove isporuke.

Odjeljak 2.: Komercijalna priopćenja

Članak 6.

Informacije koje treba dostaviti

Pored ostalih informacijskih zahtjeva utvrđenih pravom Zajednice, države članice moraju osigurati da komercijalna priopćenja koja čine u cijelosti ili djelomično uslugu informacijskog društva zadovoljavaju sljedeće uvjete:

- (a) komercijalno priopćenje je jasno prepoznatljivo kao takvo;
- (b) fizička ili pravna osoba u čije ime se šalje komercijalno priopćenje je jasno prepoznatljivo;
- (c) promotivne ponude, kao što su popusti, nagrade i pokloni, ako su dozvoljeni u državi članici u kojoj davatelj usluga ima poslovni nastan, moraju biti jasno prepoznatljive kao takve, a uvjeti koji se moraju zadovoljiti za sudjelovanje moraju biti lako dostupni i jasno i jednoznačno navedeni;
- (d) promotivna natjecanja ili igre, kada su dozvoljeni u državi članici u kojoj davatelj usluga ima poslovni nastan, moraju biti jasno prepoznatljivi kao takvi a uvjeti za sudjelovanje trebaju biti lako dostupni i jasno i jednoznačno navedeni.

Članak 7.

Neželjena komercijalna priopćenja

1. Pored ostalih informacijskih zahtjeva utvrđenih pravom Zajednice, države članice koje dozvoljavaju slanje neželjenih komercijalnih priopćenja elektroničkom poštom moraju osigurati da je takvo komercijalno priopćenje davatelja usluga s poslovnim nastanom na njihovom državnom području jasno i jednoznačno prepoznatljivo kao takve čim je primatelj primi.

2. Ne dovodeći u pitanje Direktivu 97/7/EZ i Direktivu 97/66/EZ, države članice moraju poduzeti mjere kako bi osigurale da davatelji usluga koji šalju neželjena komercijalna priopćenja elektroničkom poštom redovno provjeravaju i poštuju popise za odjavu u koje se mogu upisati fizičke osobe koje ne žele primati takva komercijalna priopćenja.

Članak 8.

Regulirane struke

1. Države članice moraju osigurati da je dozvoljeno korištenje komercijalnih priopćenja koje čine u cijelosti ili djelomično uslugu informacijskog društva koju pruža član regulirane struke uz uvjet poštovanja pravila struke posebno u pogledu nezavisnosti, dostojanstva i poštenja struke, profesionalne tajne i pravednosti prema strankama i ostalim članovima struke.

2. Ne dovodeći u pitanje autonomiju strukovnih tijela i udruga, države članice i Komisija moraju poticati strukovne udruge i tijela u uspostavi kodeksa ponašanja na razini Zajednice kako bi se utvrdile vrste informacija koje se mogu dati u komercijalnim priopćenjima u skladu s pravilima iz stavka 1.

3. Pri izradi prijedloga za inicijative Zajednice koje bi mogle biti potrebne radi pravilnog funkcioniranja unutarnjeg tržišta u pogledu informacija iz stavka 2., Komisija mora uzeti u obzir kodeks ponašanja primjenjiv na razini Zajednice i usko surađivati s odgovarajućim strukovnim udrugama i tijelima.

4. Ova Direktiva se primjenjuje i na direktive Zajednice koje se odnose na pristup djelatnostima reguliranih struka i njihovo obavljanje.

Odjeljak 3.: Ugovori sklopljeni elektroničkim putem

Članak 9.

Tretman ugovora

1. Države članice moraju osigurati da njihov pravni sustav dozvoljava sklapanje ugovora elektroničkim putem. Države članice moraju posebno osigurati da pravni zahtjevi koji se primjenjuju na ugovorni proces ne stvaraju prepreke korištenju elektroničkih ugovora i da ne rezultiraju time da takvi ugovori budu bez pravnog učinka i pravovaljanosti zbog toga što su sklopljeni elektroničkim putem.

2. Države članice mogu propisati da se stavak 1. ne primjenjuje na sve ili neke od ugovora koji pripadaju u jednu od sljedećih kategorija:

- (a) ugovori kojima se stvaraju ili prenose prava na nekretnine, osim prava vezanih za najam;

- (b) ugovori za koje zakon zahtijeva sudjelovanje sudova, tijela javne vlasti ili struka koja obavljaju javne ovlasti;
- (c) ugovori o jamstvu i ugovori o vrijednosnim papirima koji se koriste kao kolateral danim od strane osoba koje djeluju izvan okvira svog zanimanja, posla ili struke;
- (d) ugovori koji su uređeni obiteljskim pravom ili nasljednim pravom.

3. Države članice navode Komisiji kategorije iz stavka 2. na koje ne primjenjuju stavak 1. Države članice svake pete godine Komisiji dostavljaju izvješće o primjeni stavka 2. s objašnjenjem razloga zbog kojih smatraju da je potrebno zadržati kategoriju iz stavka 2. točke (b) na koju ne primjenjuju stavak 1.

Članak 10.

Informacije koje treba dostaviti

1. Pored ostalih informacijskih zahtjeva utvrđenih pravom Zajednice, države članice moraju osigurati, osim ako se stranke drukčije ne dogovore i te stranke nisu potrošači, da davatelj usluga dostavi minimalno sljedeće informacije na jasan, razumljiv i jednoznačan način i to prije no što primatelj usluge pošalje svoju narudžbu:

- (a) podatke o različitim tehničkim koracima koje treba slijediti za sklapanje ugovor;
- (b) hoće li davatelj usluga arhivirati sklopljeni ugovor i hoće li on biti dostupan;
- (c) tehnička sredstva za otkrivanje i ispravljanje ulaznih grešaka prije dostave narudžbe;
- (d) jezici koji se nude za sklapanje ugovora.

2. Države članice moraju osigurati, osim ako se stranke drukčije ne dogovore i te stranke nisu potrošači, da davatelj usluga navede sve relevantne kodekse ponašanja koje je potpisao kao i informacije o dostupnosti tih kodeksa elektroničkim putem.

3. Uvjeti ugovora i opći uvjeti dostavljeni primatelju moraju biti dostupni na način koji mu omogućava njihovu pohranu i reprodukciju.

4. Stavci 1. i 2. ne primjenjuju se na ugovore koji se sklapaju isključivo razmjenom elektroničke pošte ili istovrsnom individualnom komunikacijom.

Članak 11.

Naručivanje

1. Države članice moraju osigurati, osim ako se stranke drukčije ne dogovore i te stranke nisu potrošači, da se u slučajevima kada primatelj usluge dostavlja svoju narudžbu tehnološkim putem primjenjuju sljedeća načela:

— davatelj usluga treba potvrditi prijem narudžbe primatelja bez nepotrebnog odlaganja elektroničkim putem,

— narudžba i potvrda prijema se smatraju primljenima kada im stranke na koje su naslovljeni mogu pristupiti.

2. Države članice moraju osigurati, osim ako se stranke drukčije ne dogovore i te stranke nisu potrošači, da davatelj usluga stavi primatelju usluge na raspolaganje odgovarajuća učinkovita i dostupna tehnička sredstva koja mu omogućuju da otkrije i ispravi ulazne greške prije narudžbe.

3. Stavak 1. prva alineja i stavak 2. ne primjenjuju se na ugovore koji se sklapaju isključivo razmjenom elektroničke pošte ili istovrsnom individualnom komunikacijom.

Odjeljak 4.: Odgovornost posrednih davatelja usluga

Članak 12.

„Samo prijenosnik informacija”

1. Kad se pružena usluga informacijskog društva sastoji od prijena komunikacijskom mrežom informacija dobivenih od primatelja usluge ili kad se ta usluga sastoji od omogućavanja pristupa komunikacijskoj mreži, države članice moraju osigurati da davatelj usluge nije odgovoran za informacije koje se prenose, pod uvjetom da davatelj usluge:

- (a) ne inicira prijenos;
- (b) ne izabire primatelja prijena; i
- (c) ne izabire i ne mijenja informacije sadržane u prijenu.

2. Aktivnosti prijena i osiguranja pristupa iz članka 1. uključuju automatsku, privremenu i prolaznu pohranu prenesenih informacija ako ta pohrana služi isključivo za ostvarenje prijena u komunikacijskoj mreži i uz uvjet da se informacije ne pohranjuju duže no što je razumno potrebno za prijenos.

3. Ovaj članak ne utječe na mogućnost suda ili upravne vlasti da u skladu s pravnim sustavom države članice od davatelja usluga zahtijeva okončanje ili sprečavanje prekršaja.

Članak 13.

Privremeni smještaj informacija

1. Ako se pružena usluga informacijskog društva sastoji od prijenosa informacija komunikacijskom mrežom koje je dao primatelj usluge, države članice moraju osigurati da davatelj usluga nije odgovoran za automatsku, privremenu i prolaznu pohranu tih informacija, koja je izvršena isključivo u svrhu učinkovitijeg daljnjeg prijenosa informacija prema drugim primateljima usluge na njihov zahtjev, pod uvjetom:

- (a) da davatelj ne mijenja informacije;
- (b) davatelj poštuje uvjete pristupa informacijama;
- (c) da davatelj poštuje pravila u vezi s osvježavanjem informacija koja su propisana na općenito priznat i korišten način u djelatnosti;
- (d) da se davatelj ne upliće u zakonito korištenje tehnologije, koja je općenito priznata i korištena u djelatnosti, s ciljem dobivanja podataka o korištenju informacija; i
- (e) da davatelj žurno djeluje kod uklanjanja informacija ili onemogućavanja pristupa informacijama koje je pohranio odmah po saznanju činjenice da su informacije u početnom izvoru prijenosa uklonjene iz mreže ili da im je onemogućen pristup, ili da je izdan nalog suda ili upravnog tijela za takvo uklanjanje ili onemogućavanje.

2. Ovaj članak ne utječe na mogućnost da sud ili upravno tijelo, u skladu s pravnim sustavom države članice, od davatelja usluga zahtijeva okončanje ili sprečavanje prekršaja.

Članak 14.

Smještaj informacija na poslužitelju („hosting”)

1. Kad se pružena usluga informacijskog društva sastoji od pohrane informacija dobivenih od primatelja usluge, države članice moraju osigurati da davatelj usluge nije odgovoran za informacije pohranjene na zahtjev primatelja usluge, pod uvjetom:

- (a) da davatelj nema stvarnog znanja o protuzakonitoj aktivnosti ili informaciji i, u pogledu zahtjeva za naknadu štete, ne zna za činjenice ili okolnosti iz kojih bi bila vidljiva protuzakonita aktivnost ili informacija; ili

(b) da davatelj, odmah po dobivanju takvog saznanja ili spoznaje žurno djeluje kako bi uklonio te informacije ili onemogućio pristup informacijama.

2. Stavak 1. se ne primjenjuje kada primatelj usluge djeluje pod nadležnošću ili kontrolom davatelja usluga.

3. Ovaj članak ne utječe na mogućnost da sud ili upravno tijelo, u skladu s pravnim sustavom države članice, od davatelja usluge zahtijeva okončanje ili sprečavanje prekršaja i ne utječe na mogućnost da država članica utvrdi postupke kojima se uređuje uklanjanje ili onemogućavanje pristupa informacijama.

Članak 15.

Nepostojanje obveze praćenja

1. Države članice ne mogu uvesti opću obvezu za davatelje usluga da pri pružanju usluga iz članka 12., 13., i 14. prate informacije koje prenose ili pohranjuju niti opću obvezu da aktivno traže činjenice ili okolnosti koje bi ukazivale na protuzakonite aktivnosti.

2. Države članice mogu utvrditi obveze za davatelje usluga informacijskog društva da odmah obavijeste nadležna tijela javne vlasti o navodnim protuzakonitim aktivnostima ili informacijama koje poduzimaju odnosno pružaju primatelji njihove usluge ili obvezu da nadležnim tijelima na njihov zahtjev dostave informacije koje omogućuju identifikaciju primatelja njihovih usluga s kojima imaju sporazume o pohrani informacija.

POGLAVLJE III.

PROVEDBA

Članak 16.

Kodeks ponašanja

1. Države članice i Komisija potiču:

- (a) izradu kodeksa ponašanja na razini Zajednice pri trgovačkim, strukovnim i potrošačkim udrugama ili organizacijama, kojima se doprinosi pravilnoj provedbi članka 5. do 15.;
- (b) dobrovoljno slanje Komisiji nacrtu kodeksa ponašanja na nacionalnoj razini ili razini Zajednice;
- (c) dostupnost tih kodeksa ponašanja na jezicima Zajednice elektroničkim putem;

(d) dostavu procjene trgovačkih, strukovnih ili potrošačkih udruga državama članicama i Komisiji o primjeni kodeksa ponašanja i njihovom učinku na praksu, navike ili običaje vezane za elektroničku trgovinu;

(e) izradu kodeksa ponašanja u pogledu zaštite maloljetnika i ljudskog dostojanstva.

2. Države članice i Komisija potiču uključivanje udruga i organizacija koje zastupaju potrošače u izradi i provedbi kodeksa ponašanja koji utječu na njihove interese i koji su sastavljeni u skladu sa stavkom 1. točkom (a). Prema potrebi, radi uvažavanja njihovih specifičnih potreba, treba konzultirati udruge koje zastupaju slabovidne i invalidne osobe.

Članak 17.

Izvansudska nagodba

1. Države članice osiguravaju da u slučaju nesporazuma između davatelja usluga informacijskog društva i primatelja usluga njihovo zakonodavstvo ne onemogućava rješavanje sporova izvansudskim nagodbama raspoloživim na temelju nacionalnog prava, uključujući odgovarajuće elektroničke načine.

2. Države članice potiču tijela koja su odgovorna za izvansudske nagodbe, posebno u slučaju sporova s potrošačima, da rade na način koji strankama pruža adekvatna postupovna jamstva.

3. Države članice potiču tijela koja su odgovorna za izvansudske nagodbe da obavijeste Komisiju o značajnim odlukama koje poduzimaju u pogledu usluga informacijskog društva i da šalju i sve ostale informacije o praksi, uzusima ili običajima vezanim za elektroničku trgovinu.

Članak 18.

Mogućnosti tužbe

1. Države članice osiguravaju da mogućnosti tužbe koje su raspoložive na temelju nacionalnog prava u pogledu djelatnosti pružanja usluga informacijskog društva omogućava brzo usvajanje mjera, uključujući privremene mjere, za okončanje bilo kojeg navodnog prekršaja i sprečavanje svakog daljnjeg narušavanja interesa stranaka.

2. Prilog Direktivi 98/27/EZ treba dopuniti kako slijedi:

„11. Direktiva 2000/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2000. o određenim pravnim aspektima usluga

informacijskog društva na unutarnjem tržištu, posebno elektroničke trgovine (Direktiva o elektroničkoj trgovini) (SL L 178, 17.7.2000., str. 1.)”

Članak 19.

Suradnja

1. Države članice trebaju imati odgovarajuće mogućnosti nadzora i istraživanja potrebnih za učinkovitu provedbu ove Direktive i moraju osigurati da im davatelji usluga dostavljaju potrebne informacije.

2. Države članice trebaju međusobno surađivati, s ciljem da svaka država članica treba odrediti jedno ili nekoliko mjesta za kontakt i podatke o tome dostaviti ostalim državama članicama i Komisiji.

3. Države članice trebaju čim prije, u skladu s nacionalnim pravom, pružiti pomoć i dostaviti informacije zatražene od druge države članice ili od Komisije, uključujući odgovarajućim elektroničkim putem.

4. Države članice trebaju utvrditi mjesta za kontakt koja moraju biti dostupna barem elektroničkim putem i iz kojih primatelji i davatelji usluga mogu:

(a) dobiti opće informacije o ugovornim pravima i obvezama te o mehanizmima žalbe i zadovoljštine raspoložive u slučaju spora, uključujući praktične aspekte korištenja takvih mehanizama;

(b) dobiti podatke o tijelima, udrugama ili organizacijama od kojih mogu dobiti daljnje informacije ili praktičnu pomoć.

5. Države članica potiču dostavu Komisiji svih značajnih upravnih ili sudskih odluka koje su donesene na njihovom državnom području u sporovima koji se odnose na usluge informacijskog društva i praksu, uzuse i običaje vezane za elektroničku trgovinu. Komisija te odluke dostavlja ostalim državama članicama.

Članak 20.

Sankcije

Države članice utvrđuju primjenjive sankcije za kršenje nacionalnih odredaba koje su donesene u skladu s ovom Direktivom i poduzimaju potrebne mjere za osiguranje provedbe tih sankcija. Sankcije trebaju biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće.

POGLAVLJE IV.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 21.

Preispitivanje

1. Prije 17. srpnja 2003., a nakon toga svake druge godine, Komisija Europskom parlamentu, Vijeću i Gospodarskom i socijalnom odboru podnosi izvješće o primjeni ove Direktive i prema potrebi prilaže prijedloge za njezino usklađivanje s pravnim, tehničkim i ekonomskim razvojem u području usluga informacijskog društva, posebno u pogledu sprečavanja kriminala, zaštite maloljetnika, zaštite potrošača te pravilnog funkcioniranja unutarnjeg tržišta.

2. Pri razmatranju potrebe za prilagodbom ove Direktive, u izvješću će se posebno analizirati potreba za prijedlozima vezanim za odgovornost davatelja usluga hiperlinkova i alata za lociranje, te uz postupke za slučajeve kršenja autorskih i povezanih prava („*notice and take down*”) kao i uz pripisivanje odgovornosti nakon preuzimanja sadržaja. U izvješću će se analizirati i potreba za dodatnim uvjetima za izuzeće od odgovornosti, predviđeno u člancima 12. i 13., s obzirom na tehnički razvoj, kao i mogućnost primjene načela unutarnjeg tržišta na neželjena komercijalna priopćenja poslana elektroničkom poštom.

Članak 22.

Prenošenje

1. Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivi do 17. siječnja 2002. One o tome odmah obavješćuju Komisiju.

2. Kada države članice donose mjere iz članka 1., te mjere prilikom njihove službene objave sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se uz njih navodi takva uputa. Države članice određuju načine tog upućivanja.

Članak 23.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu na dan objave u *Službenom listu Europskih zajednica*.

Članak 24.

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Luxembourg 8. lipnja 2000.

Za Europski parlament

Predsjednica

N. FONTAINE

Za Vijeće

Predsjednik

G. d'OLIVEIRA MARTINS

PRILOG

ODSTUPANJA OD ČLANKA 3.

Kako je predviđeno u članku 3. stavku 3., članak 3. stavak 1. i 2. ne primjenjuju se na:

- autorska prava, povezana prava, prava iz Direktive 87/54/EEZ ⁽¹⁾ i Direktive 96/9/EZ ⁽²⁾ kao i industrijska prava vlasništva,
- izdavanje elektroničkog novca od strane institucija na koje su države članice primijenile jedno od odstupanja predviđenih u članku 8. stavku 1. Direktive 2000/46/EZ ⁽³⁾,
- članak 44. stavak 2. Direktive 85/611/EEZ ⁽⁴⁾,
- članak 30. i glava IV. Direktive 92/49/EEZ ⁽⁵⁾, glava IV. Direktive 92/96/EEZ ⁽⁶⁾, članak 7. i članak 8. Direktive 88/357/EEZ ⁽⁷⁾ i članak 4. Direktive 90/619/EEZ ⁽⁸⁾,
- sloboda stranaka na izbor prava koje će primjenjivati na svoje ugovore,
- ugovorne obveze u potrošačkim ugovorima,
- formalna valjanost ugovora kojima se stvaraju ili prenose prava na nekretnine kad ti ugovori podliježu obveznim formalnim zahtjevima prava države članice u kojoj se nalazi nekretnina,
- dopustivost slanja neželjenih komercijalnih priopćenja elektroničkom poštom.

⁽¹⁾ SL L 24, 27.1.1987., str. 36.

⁽²⁾ SL L 77, 27.3.1996., str. 20.

⁽³⁾ Još nije objavljeno u Službenom listu.

⁽⁴⁾ SL L 375, 31.12.1985., str. 3. Direktiva kako je zadnje izmijenjena Direktivom 95/26/EZ (SL L 168, 18.7.1995., str. 7).

⁽⁵⁾ SL L 228, 11.8.1992., str. 1. Direktiva kako je zadnje izmijenjena Direktivom 95/26/EZ.

⁽⁶⁾ SL L 360, 9.12.1992., str. 2. Direktiva kako je zadnje izmijenjena Direktivom 95/26/EZ.

⁽⁷⁾ SL L 172, 4.7.1988., str. 1. Direktiva kako je zadnje izmijenjena Direktivom 92/49/EZ.

⁽⁸⁾ SL L 330, 29.11.1990., str. 50. Direktiva kako je zadnje izmijenjena Direktivom 92/96/EZ.